

Fylkesmannen i Vestfold

ØPD AS

Asdalstrand 171

3962 STATHELLE

Vår saksbehandler / telefon:
Fred Marius Svendsen
33 37 11 63

Deres referanse:

Vår referanse:
2018/1512
Arkivnr: 432.2

Vår dato:
07.06.2018

Avgjørelse av søknad om dispensasjon til etablering av vann- og avløpsanlegg - Vikerøya landskapsvernområde i Larvik kommune

Fylkesmannen tillater ikke legging av sjøledning østover fra Vikerøya 4. Etter en kartlegging av forekomsten av dvergålegras i området kan vi gjøre en ny vurdering.

Fylkesmannen gir dispensasjon til etablering av omsøkte vann- og avløpsanlegg i Vikerøya landskapsvernområde, på visse vilkår.

Vedtakene kan påklages innen tre uker fra brevet er mottatt.

Vi viser til ØPD AS' søknad datert 15. mars 2018 og tilleggsopplysninger mottatt 6. og 11. april.

Søknaden

ØPD AS søker, på vegne av noen hytteeiere på vestsiden av Vikerøya, om å etablere vann- og avløpsanlegg til fem fritidsboliger innenfor Vikerøya landskapsvernområde. Tiltaket berører gbnr. 1039/2 (i sjø), 1039/5, 1039/9, 1039/10, 1039/12 og 1039/17 i Larvik kommune. Tiltaket innenfor verneområdet er en del av et større prosjekt som involverer flere fritidsboliger i området. I dag har fritidsboligene ulike former for avløpssystem, f.eks. septiktank og utedo. Gråvann går til sjø.

Tiltaket innebærer at det til hver fritidsbolig legges to sjøledninger (vanntilførsel og avløp). Ledningene har diameter opp til 50 mm og skal spyles ned i sjøbunnen nær ilandføringsstedene og ellers manuelt trækkes ned i sjøbunnen av dykker. På land skal ledningene graves ned, i hovedsak for hånd, fram til fritidsboligene. Enkelte steder kan det bli behov for å bruke gravemaskin. Det er ikke behov for sprengning, boring eller skjæring i fjell. Ved fritidsboligene etableres en pumpekum som enten graves ned eller plasseres innendørs. Ledningstraséene i sjø og på land er inntegnet på kart. Det kan bli behov for å felle noen mindre trær i traséen til Vikerøya 4. Anleggsperioden er tenkt fra april til oktober.

Tiltaket er begrunnet i ønske om å oppgradere vann- og avløpssystemet for fritidsboligene i området. Avløpsvannet vil føres til kommunalt renseanlegg.

Lovgrunnlag

Forskrift om Vikerøya landskapsvernområde

Formålet med vernet av Vikerøya er å ta vare på et kystområde med et vakkert og egenartet natur- og kulturlandskap med det biologiske mangfoldet som preger landskapet.

Fylkesmannen i Vestfold

Telefon: 33 37 10 00
Telefaks: 33 37 11 35
E-post: fmvepost@fylkesmannen.no
www.fylkesmannen.no/vestfold

Postadresse:
Postboks 2076
3103 Tønsberg
Orgnr. 974762501

Besøksadresse:
Statens Park - Hus I
Anton Jenssens gate 4

Alle inngrep som vesentlig endrer landskapets art eller karakter er forbudt, herunder oppføring av anlegg, graving og fremføring av jordledninger. I sone A og C skal plantelivet beskyttes mot skade og ødeleggelse. Motorferdsel på land utenfor veier er forbudt.

Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet for verneområdet.

Naturmangfoldloven

Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften ble i 2009 erstattet av § 48 i naturmangfoldloven (nml.), der det blant annet heter:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I Fylkesmannes vurdering skal prinsippene i nml. §§ 8 til 12 legges til grunn, sammen med forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer i §§ 4 og 5, og vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. Prinsippene i §§ 8 til 12 innebærer at beslutninger skal bygge på et godt kunnskapsgrunnlag, at føre-var prinsippet legges til grunn ved kunnskapsmangel, at den samlede belastningen på økosystemet vurderes, at tiltakshaver må bære kostnadene ved miljøforringelse samt at teknikker, lokalisering og driftsmetoder er miljøforsvarlige.

Forskrift om dvergålegras (Zostera noltei) som prioritert art

Formålet med forskriften er å ta vare på dvergålegras.

Alle former for skade eller ødeleggelse av dvergålegras er forbudt. Fylkesmannen kan, etter søknad, gjøre unntak fra forbudet.

Fylkesmannens vurdering

Denne søknaden er her vurdert etter *Forskrift om Vikerøya landskapsvernområde* og *Forskrift om dvergålegras (Zostera noltei) som prioritert art*.

Det omsøkte tiltaket faller inn under flere av forbudene i *Forskrift om Vikerøya landskapsvernområde*. Punkt 1.1 i § 3 sier at oppføring av anlegg/innretninger, graving og fremføring av jordledninger er forbudt og punkt 5.1 forbyr motorferdsel på land. Tiltaket berører verneområdets soner A og C, og punkt 2.1 sier at plantelivet i disse sonene skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. I forskriften er det ikke gitt spesifikke dispensasjonsmuligheter for denne type tiltak. Søknaden behandles derfor med grunnlag i dispensasjonshjemmelen i nml. § 48.

Berørte grunneiere er de som ønsker å få etablert nytt vann- og avløpssystem. I tillegg har Thor Olav Tveter, som er grunneier av gbnr. 1039/2, kommentert i e-post 9. april 2018 at han ikke har noen innvendinger mot tiltaket. Vi anser derfor forhåndsvarsling av vedtaket for unødvendig.

Nytt avløpssystem vil håndtere alt avløpsvann fra de aktuelle fritidsboligene, og tiltaket har dermed en miljøgevinst ved at gråvannet ikke lenger føres direkte til sjøen.

Sjøledningene skal legges ned i sjøbunnen og jordledningene og pumpekummer skal graves ned. Så lenge terrenget tilbakeføres etter tiltaket anser vi at tiltaket ikke vil påvirke landskapets karakter i nevneverdig grad.

Kunnskapsgrunnlaget (nml. § 8)

Innenfor verneområdet vil sjøledningen direkte berøre et svært viktig bløtbunnsområde og et svært viktig ålegrassamfunn, jf. Miljødirektoratets Naturbase. Ifølge fagansvarlig for *Handlingsplanen* for

dvergålegras, Anders Lundberg ved Universitetet i Bergen, vokser den prioriterte arten dvergålegras langs traséen. Nøyaktig utbredelse av forekomsten av dvergålegras i dette området er ikke kjent. Anders Lundberg skriver i brev datert 11. april 2018 at dvergålegras har grunne røtter som er ekstra sårbare for mekaniske forstyrrelser slik at plantene lett rives opp. Det finnes tre kjente forekomster av dvergålegras i Vestfold. Dvergålegras er rødlistet i kategorien *sterkt truet* (EN).

I følge Artsdatabanken (april 2018) er den sårbare arten hettemåke registrert som hekkende på holmer og skjær rett sør for sjøledningstraséen. På sjøen i området er det ellers registrert flere rødlistede sjøfuglarter, som fiskemåke, ærfugl, sjøorre og svartand. På land vil jordledningen på Storholmen og ved Vikørøya 4 gå nær kjente forekomster av den nær truede (NT) planten bukkebeinurt.

Økosystemtilnærming og samlet belastning (nml. § 10)

Bløtbunnsområder i strandsonen og ålegrassamfunn er naturtyper som kan ha stor biologisk produksjon, og utgjør viktige leveområder for blant annet fisk og virvelløse dyr og som næringsområder for fugl. Fylkesmannen anser den samlede belastningen av utbygging og mudring på disse naturtypene som stor i Vestfold.

Dvergålegras har tre kjente forekomster i Vestfold. Alle disse forekomstene ligger innenfor verneområder, og er således ikke særlig belastet av utbygging og tekniske inngrep. Dvergålegras kan likevel bli negativt påvirket av andre faktorer som overgjødning, nedslamming og beiting av knoppsvaner. Det omsøkte tiltaket innebærer å legge sjøledninger ned i bunnen ved spyling og tråkking. Tiltakets begrensede omfang gjør at Fylkesmannen ikke anser tiltaket for å utgjøre fare for områdets naturtyper «bløtbunnsområde i strandsonen» og «ålegrassamfunn» i vesentlig grad. Med tanke på den prioriterte arten dvergålegras er det imidlertid fare for at tiltaket kan påvirke forekomsten negativt. Vi legger her særlig vekt på dvergålegrasets svært begrensede utbredelse i Vestfold og i Norge, og at det er kjent at plantene er sårbare for slik mekanisk påvirkning. På grunn av dette ville det vært uforsvarlig å tillate et tiltak som negativt påvirker en kjent forekomst av dvergålegras.

Den delen av tiltaket som vil foregå på land berører et område hvor vegetasjonen er en viktig verneverdi. Grøftegravningens omfang er imidlertid lite, skal utføres skånsomt og primært med håndgraving, og berører ikke kjente forekomster av truede arter. Fylkesmannen anser derfor at denne delen av tiltaket ikke utgjør fare for at forvaltningsmålet for arter ikke oppnås, jf. nml. § 5.

Føre-var-prinsippet (nml. § 9)

På grunn av mangel på kunnskap om utbredelse av den prioriterte arten dvergålegras i området, tillegges føre-var-prinsippet betydelig vekt i vurderingen. Vi tillater derfor ikke legging av sjøledning østover fra Vikørøya 4. Denne delen av tiltaket kan vurderes på nytt etter at dvergålegrasets utbredelse her er skikkelig kartlagt.

Vi anser kunnskapsgrunnlaget i saken for å være tilstrekkelig når det gjelder de delene av tiltaket som skal gjennomføres på land.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (nml. § 11)

Tiltakshaver skal legge vekt på å forebygge skader på naturmiljøet, herunder å gjennomføre tiltaket på en skånsom måte for landskapet og plantelivet i området. Tiltakshaver er ansvarlig for å istandsette området etter gjennomført tiltak og utbedre eventuelle skader på naturmiljøet.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (nml. §12)

Personell som skal utføre oppdraget må kjenne til vilkårene i dispensasjonen og hvilke hensyn som er nødvendige for å gjøre minst mulig skade på landskapet og det biologiske mangfoldet. For ikke å forstyrre hekkende fugl, som hettemåke, på holmer og skjær rett sør for tiltaksområdet, setter vi en tidsbegrensning på tidspunktet for legging av sjøledningen innenfor verneområdet.

Håndgraving av jordledningene anses som skånsomt, mens bruk av tunge anleggsmaskiner har potensiale for å gjøre betydelig skade på vegetasjon og landskap. Vi tillater derfor ikke bruk av anleggsmaskiner med vekt over 2,7 tonn (minigraver).

Fylkesmannens vedtak

Med hjemmel i *Forskrift om dvergålegras (Zostera noltei)* som prioritert art § 6, tillates ikke legging av sjøledning øst for Vikørøya 4. Etter en kartlegging av forekomsten av dvergålegras i området, kan Fylkesmannen gjøre en ny vurdering.

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, og med henvisning til prinsippene i §§ 8 til 12 i samme lov og merknadene ovenfor, gir Fylkesmannen dispensasjon fra verneforskriften for Vikørøya landskapsvernområde og tillater etablering av nytt vann- og avløpssystem for aktuelle fritidsboliger på vestsiden av Vikørøya. Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

1. Traséene for sjø- og jordledning skal være i samsvar med kart sendt til oss i e-post datert 6. april 2018. Mindre avvik fra disse traséene kan gjøres dersom det viser seg hensiktsmessig for å begrense skaden på miljøet/landskapet.
2. Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig, og slik at trær og vegetasjon i størst mulig grad får stå urørt.
3. Legging av sjøledning skal ikke forekomme i perioden 15. april til 15. juli, av hensyn til hekkende sjøfugler.
4. Jordledningene skal graves ned for hånd. Bruk av gravemaskin opp til 2,7 tonn tillates på land kun når dette viser seg strengt nødvendig. Eventuell bruk av gravemaskin skal på forhånd meldes til Fylkesmannen.
5. Pumpekummer skal graves ned slik at de ikke preger landskapet nevneverdig.
6. Området skal istandsettes og eventuelle skader på terreng eller vegetasjon utbedres så snart anleggsarbeidet er avsluttet.
7. Den eller de som utfører arbeidet skal være kjent med vilkårene for dispensasjonen. Når arbeidet utføres skal dispensasjonen være tilgjengelig på stedet og kunne fremvises på forespørsel.
8. Dispensasjonen gjelder i to år fra dags dato.
9. Enkel melding om at tiltaket er ferdigstilt skal sendes til Fylkesmannen kort tid etter at det er gjennomført.

Denne dispensasjonen gjelder unntak fra verneforskriften. Søker må selv innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser.

Klageadgang

Vedtakene kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at brevet er mottatt. Eventuell klage skal være skriftlig begrunnet og sendes til Fylkesmannen i Vestfold.

Med hilsen

Miljø- og samfunnssikkerhetsavdelingen

Erik Johan Blomdal
fungerende fagsjef

Fred Marius Svendsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:
Thor Olav Tveter
Larvik kommune
Anders Lundberg

Vikerøya 12 3280 TJODALYNG
Postboks 2020 3255 LARVIK
e-post